

ALMANYA'DA YAŞLILAR

Almanya'da 2 milyonu aşkın bakıma muhtaç insan yaşamaktadır. Bunlardan çoğu 80 yaş üzerinde olup çoğunluğu hastadır. Bakım denildiğinde genelde huzurevindeki ve bakım evindeki bakım akla gelir, en önemlisi ve yaygın olanı evde bakım unutulmaktadır. Almanya'da yaklaşık 13 000 tane ambulans hizmet merkezi bulunmaktadır.

Federal Alman Cumhuriyetinin istatistiklerinden:

Özel durumlarda sosyal yardım ve Almanya'daki bakım ihtiyacı

2002 yılında sadece 1,56 Milyon insan bakım hizmeti almıştır. Bunlardan 40%(=626 000) hastalık sebebiyledir. İkinci büyük kitleyi özürli vatandaşlar oluşturmaktadır. 37% (=578000) ve 20(=312 000) bakımsal yardıma muhtaç insanlardır. 2002 yılı harcamalar 13,2Milyarı bulmuştur, bu da 2001 den 3,7%daha fazladır. Bunun 9,1 milyarı özürli insanlar için, bakım için 2,4 milyar ve hastalık yardım için de 1,3 milyar harcanmıştır.

Yasal yönetmelikler 1994 den itibaren adım adım geliştiğinden bakım müracaatlarında da bir gerileme olmuştur. 1994 den 2002 ye kadar 46% lık bir gerilme kayıt edilmiştir.

Almanya'da 2002 başında 2 milyonu aşkın bakıma muhtaç insan kayıt edilmiştir. Bunların %69'u kadınlardan oluşmaktadır. %81'i 65 yaşında ve üstü, %35'i 84 yaş üzerinde dir. Bakım istatistiği sosyal ve özel sigortaları içermektedir. Yaşın ilerlemesiyle genelde insanlar daha fazla bakıma muhtaç duruma gelmektedirler. 70-75 yaşındaki insanların yirmide biri (%5) bakıma muhtaç iken, 85-90- yaş arası insanlarda bu sayı %40 a çıkar. Bakıma muhtaç insanların 2/3 (=70% =1,44 milyon kişi) den fazlası evde bakım görmektedir. Bunlardan 1 milyonu sigortadan bakım parası alıp aile ferdleri tarafından evde bakım görmüştür. Diğer 435 000 kişi kendi evlerinde kalıp ambulans(=gerektiğinde eve servis hizmeti) bakım servisinden faydalanmışlardır. 604 000 kişi bakım evlerine yerleştirilmiştir.

1999 yılından 2001 yılına kadarlık sürede yaklaşık %1,2 (=24 000 kişi) lik bir artış görülmüştür. İstatistikler evdeki bakımdan bakım evindeki ve ambulans bakıma bir meyili göstermiştir.

Ambulans bakım görenlerde %4,7 (19 000), bakım evlerinde bakım görenlerde %5,4 (31 000) bir artış kayıt edilmiştir. Sadece bakım parası alıp evde aile ferdleri tarafından bakılanların sayısında %2,6 (27 000) bir azalma olmuştur. Evde bakım görenlerin sayısı da %71,6 dan %70,4 e düşmüştür.

2020 yılına kadar bakıma muhtaç sayısının 1/3 den fazla artması beklenmektedir. Bir ön hesaplama göre: 2001 deki 2,04 milyon bakıma muhtaç kişi sayısının 2005 de 2,15 miyonu bulup, 2010 senesinde 2,36 miyon, 2020 senesinde 2,83 milyon civarında olması bekleniyor. Beklenen artış 2001 ile 2020 arasında 1/3 (= %+39) dir. Bunun yanı sıra bakıma muhtaç insan sayısının genel Alman toplumundaki oranında da artış olacaktır. Bugünkü oran %2.5 dur. 2020 yılında %3,4 e çıkması beklenmektedir.

Bakım hizmeti masrafının karşılanması **devlet, belediye, sivil toplum** ve **sağlık sigortaları** arasındaki anlaşmalar doğrultusunda karşılanır. Kilise ve derneklerin ilgileri de göz önünde bulundurulur.

Bakım ambulans bakım, yarım gün bakım, tam bakım ve geçici bakım diye dört gruba ayrılır.

Yaşlılar için bakım hizmeti üç ana gruba ayrılır:

- (1) **açık yaşlılar yardımı** :yaşlıları bilgilendirme, yaşlılar merkezi , yaşlılar programı
- (2) **yarım günlük yaşlılar yrd.**:geçici bakım, gündüz bakım, bakıcı tatilde bakım
- (3) **tam günlük yaşlılar yrd.** :huzur evi, bakım evi, yaşlılar yurdu

Genellikle ambulans ve evde bakım ağırlıktadır.

2 milyon bakıma muhtaç insanın $\frac{3}{4}$ ne evde bakılmaktadır.

Sadece 570 000 kişi bakım evlerinde bakım görmektedir

Onbirinci Sosyal yasa kitabı (SGB XI) sosyal bakım sigortalarının işlevini (AV Bakım VG) yasal çerçeveye oturtmuştur.

Zorunlu sağlık sigortası olan herkes özel bakım sigortasına sahiptir.

Sosyal bakım sigorta işlevleri sağlık sigorta merkezi (§ 4 des 5 kitap) kabul edilmiştir.

SOSYAL YASAYA XI :

(1) bakım sigortası şu hizmetleri sunar:

1. bakım için gereken eşyaların verilmesi (§ 36),
2. bulunan bakıcı için bakıcı parası verilmesi (§ 37),
3. eşya ve para yardımının birleştirilmesi (§ 38),
4. ailedeki bakıcının geçici bakamamasında evde geçici bakımın sağlanması (§ 39),
5. bakım malzemesi ve aletleri (§ 40),
6. gündüz ve gece bakımı (§ 41),
7. geçici bakım (§ 42),
8. tam bakım (§ 43),
9. özürli insanların bakım evindeki tam bakımı (§ 43a),
10. bakım kurslarının aile ve diğer ferdlere verilmesi (§ 45) [ab 1.1.2005 itibaren).

Bakım kelmisenin tanımı:

§14

Bakıma muhtaç kişi, bedensel, ruhsal rahatsızlığı yada özrü olduğundan günlük rutin işlerini en az 6 aylığına kısmen yada hemen hemen hiç (§ 15) yapamayıp yardıma muhtaç insandır.

(1) bakıma muhtaç kişiler (§ 14) dayalı bakıma muhtaçlık derecelerine göre 3 gruba ayrılırlar (§ 15) :

1. bakım derecesi I (ciddi bakım muhtaçlığı) deki kişiler kendi vücut temizliğini yapmada, yemek yemede ve hareket etmede en az 1 yada iki kez ve haftada birkaç kez ev işlerinde başkalarının yardımına ihtiyacı olan kişilerdir.
2. bakım derecesi II (aşırı bakım muhtaçlığı) deki kişiler kendi vücut temizliğini yapmada, yemek yemede ve hareket etmede en az 3 yada haftada sıkca ev işlerinde başkalarının yardımına ihtiyacı olan kişilerdir.
3. bakım derecesi III (tamamen muhtaçlık) deki kişiler kendi vücut temizliğini yapmada, yemek yemede ve hareket etmede saat başı ve haftada birkaç kez ev işlerinde başkalarının yardımına ihtiyacı olan kişilerdir.

§3: öncelik evde bakım verilecek

bakıma muhtaç kişilere mümkün olduğunca evde bakım verilecek, kendi yaşam ortamından koparmamak için ve etrafındakileri yardıma teşvik etmek amacıyla.

Bundan dolayı ambulans, yarım pansiyonlu ve uzun vadeli bakım hizmetlerine öncelik tanınacak.

Bakım yönetmeliği:

§ 42 kısa süreli bakım

Bakıma muhtaç insanların bakımı ile ilgilenen kişilerin tatile gitme yada geçici olarak o kişinin bakımıyla ilgilenememesi durumunda bakım sigortası muhtaç kişinin bakımı için en fazla 28 gün ve en fazla 1432 Euro miktarı ile yedek bakıcı masrafını karşılamaktadır. Bu dört haftalık süre bir anda yada bölük bölük kullanılabilir. Bu hizmetten faydalanmak için bakıcının en az 12 ay mağdurun bakımıyla ilgilenmiş olması gerekmektedir.

Eğer hasta geçici olarak bakım evine yerleştirilirse yine 1432 Euroya kadar bakım sigortası masraflarını karşılar. Bakım sigortası sadece bakım masraflarını ödemekle yükümlüdür. Yatak ve yemek masraflarını madur kendisi karşılar, yada sivil toplum sağlık sigortası gibi kuruluşlar masrafı üstlenir.

Bakıma müracaat edenlerin çoğu 80 yaş üzerinde ve birden çok hastalığı olan insanlardır. Bunun yanı sıra kronik rahatsızlıkları da mevcuttur.

Genelde 80 yaş üzeri kişiler huzur ve bakım evlerine yerleştirilmektedir. Bu da bakım ve huzur evlerinin en zor vakalarla, başkaların yardımına tamamen muhtaç olan kişilerle doluluğu demektir. Bu hastalar kitlesinde Demenz hastalığı da çok yüksektir, buda bakımı daha zor hale getirmektedir. Bakım evleri de bu zorluğu daha yeni yeni karşılayabilir duruma gelmiştir. Ancak hasta bakıcıların bedensel ve ruhsal yıpranmasının yanı sıra, ayrılan bakım bütçesinin yetersiz oluşu işi daha da zorlaştırıyor.

§5: önlem ön görülmüştür

(1) bakım sigortası bakım servislerini öncelikle erken teşhis, önleme, tıbbi rehabilitasyon gibi engelleyici tedavilere öncelik tanıyarak hastanın bakıma muhtaç duruma düşmesini engellemek zorundadır.

(2)hastalığın ilerlememesi için de gereken hizmeti vermelidirler, yani hastanın bakıma düşme drumunu engellemek için gerekli tedbirler

Bakım yerine önlem:

Yasal olarak bakım yerine önlem alınması ön görülmüştür. Bilindiği gibi önlemni almak hastalığı iyileştirmekten daha kolaydır.

Bu da bakıcıların ve toplumun bakım konusunda daha da bilinçlendirilmesinden geçer.

Bu konuda çok projeler var ve bunlar gelecekteki bakıma muhtaçlık oranını oldukça düşürecektir.

Almanya'da yaklaşık 50 bakım bilimi ve ilgili eğitim bölümleri vardır, bakım Almanya'da bilimselleşmiştir.

Gerontoloji yani yaşlılar biliminde de oldukça bir ilerleme gerçekleştirildi, böylece bakım kalitesi daha da artırabilecektir.

Bu düşünce 90 lı yıllarda Robert- Bosch- Vakfı nın “bakımın elit insanlara ihtiyacı var “ sözüyle başladı. Bu düşünce yeniliklere ve bakım alanında mesleki eğitim verilmesine yol açtı.

Önlemsel yaklaşım daha tam gerektiği gibi uygulanmamaktadır. Hastalar muhtaç duruma düştükten sonra bakıma başvurulduğunda, bakım hizmeti verilmektedir. Fakat gelecek yıllarda önlemsel tedavi yaklaşımında oldukça bir artış olacaktır. Önlemsel tedavi yaklaşımı Amerika'dan İsveç üzerinden Almanya'ya gelmiş bir yaklaşımdır. Bakım uzmanı kişiler yaşlı insanların evlerine giderek sağlıklarını tehdit eden risk faktörleri hakkında uyarıp bilgilendiriliyorlar. Almanya'da da bu hizmet başlamıştır ve faydalı olmaktadır. Sigara içmemek, doğru beslenmek ve bol hareket önemlidir.

§6:

bakıma muhtaç duruma düşmemek için insanlar kendilerine iyi bakmalı ve hastalık esnasında tedaviyi destekleyici yardımda bulunmak kendi sorumlulukları arasındadır.

§11: insana uygun bakım

(1) insan haklarına dayalı olarak gereken uygun tıbbi bakım ve diğer hizmetler verilmelidir. Bakım sigortası tüm bakımları finanse etmekte zorlanıyor, ilerde daha farklı alternatif finanse imkanları bulunmalıdır.

Almanya'da 1 milyondan fazla insan evde aile ferdlerinden birinin bakımını üstlenmiş durumdadır. Bakıcıların çoğunluğu kadınlardır. Onlar ya kendi başlarına yada profesyonel bir bakıcı desteği ile işlerini yapıyorlar.

§ 41 Gündüz ve Gece Bakımı

(1) bakıma muhtaç kişiye gerektiğinde yarım günlük hizmet şeklinde, evini düzenleyici gündüz veya gece yardımı şeklinde hizmet verilir. Bakıcı eve gelip günlük alışveriş ve diğer işlerde yardımcı olur. Kişi istediğinde akşamları bakım evinde kalabilir

(2) bakım sigortası yarım pansiyon, gün bakım için gerekli harcamaları, sosyal ve tıbbi bakımı bakım derecesine göre ayda şu kadar öder:

1. bakım derecesi I olan kişiye en fazla 384 Euro,
2. bakım derecesi II olan kişiye 921 Euro,
3. bakım derecesi III olan kişiye 1.432 Euro.

§ 39 evdeki bakan kişinin geçici olarak bakamama durumunuda geçici bir bakıcı bulması yada bulunması için 1.432 Euro'luk bütçe sunar. Şart önceki bakıcı en az 12 ay bakmış olmalıdır.

§ 40 bakım için gereken teknik ve diğer malzemelerin karşılanması

(2) gereken malzemenin temini ayda 31 Euroyu geçmemeli.

(4) Bakıma muhtaç kişinin evinin kendi ihtiyaçları doğrultusunda düzenlemesi için 2.557 Euroya kadar bütçe sunulur, evin yeniden düzenlemesi ile bakıma muhtaç insan kısmen kendi ihtiyaçlarını görebilecek duruma gelir.

§ 37 hastanın kendi bulduğu bakıcı için verilen bakım parası

(1) bakıma muhtaç insanlar bakım sigortasından kendileri için buldukları bakıcıya ödemek için bakım parası isteyebilirler. Bakıma muhtaçlık derecesine göre ayda :

1. bakım derecesi I olan kişiye en fazla 205 Euro
2. bakım derecesi II olan kişiye 410 Euro
3. bakım derecesi III olan kişiye 665 Euro.

(3) bakım parası alan kişilerden bakım derecesi I ve II olanlara 6 ayda bir, bakım derecesi III olanlara 3 ayda bir bilgilendirici uzman gönderilir, bu kişiler hem bilgilendirmekle hemde denetlemekle sorumlu ve yetkilidirler.

Bilgilendirici personelin parası bakım derecesi I ve II olanlar için 16 Euro, bakım derecesi III olanlar için 26 Eurodur. Masrafı bakım görenin kendisi yada sağlık sigortası karşılar. Gereken aralıklarla bakıma muhtaç kişi bilgilendirici denetim personelinin çağırılmazsa bakım parası azaltılır veya tamamen kesilebilir.

§ 36 bakım hizmeti

(4) bakım sigortası çok mağdur durumdaki kişiler için ek 1.918 Euroya kadar verebilir.

§ 17 bakım sigortalarının yönetmeliği

(1) bakım sigortalar birliği

sağlık sigortalar birliğinin tıbbi hizmet merkezi ile § 14 bakım derecelerini § 15 uygun tedavi yöntemleri ve giderlerine ayrılması gereken bütceyi belirler.

Bu kurumlar çalışmalarında Alman sigortalar birliğini, bakım meslekler birliğini, sivil toplum kuruluşlarını, çalışma birliğini, özel ve devlet yaşlılar ve bakım derneklerini ve özel ve ambulans tıbbi denetim merkezlerini belediye ve devlet bazında çalışmalarına ortak etmek zorundadırlar.

G§ 7 bakım evi yeni bakım evinin açılışı için uyulması gerekenler

tam gün hizmet verecek yeni bakım evleri ve merkezlerinin kurulması için belediye desteği şu şekilde olur:

-yeni yapımda 23.010,00 Euro

-restorasyonda 15.340,00 Euro

ALMANYA’NIN DURUMU: Bakım da kırmızı alarm!!!

İnsana layık bir bakım tabii olmalı ve yasal olarak desteklenmeli. Bakıcı sayısının yetersizliğinden Almanya’da bakıma muhtaç insanların – temiz ve tok olması bile çok zor sağlanabiliyor. Medya bakım evinde yarı susuz kalmış, açık yaralı bakım evi sakinlerinden ve yaşlıları tuvalete götürmeye zamanları olmayan bakıcılardan haberler veriyor. Bakımevindeki insanlarla sosyal ilgilenme hayal olmuş artık.

Almanya’daki bakımın eksikleri olmasına rağmen araştırmalar bakım kalitesi konusunda olumlu sonuçlar verdi. Sağlık sigortasının tıbbi–denetleme hizmeti (MDS) 90’lı yıllardaki olumlu gelişmelere rağmen bakımda yine de eksiklikler olduğunu bakım-kalite raporunda belirtti.

2003 yılında 7400 bakıma muhtaç insana bakımdan memnuniyetleri soruldu ve bakım durumları değerlendirildi. Bakıma muhtaçların %90 ı uygun bakım görmekte. Bakım evinde hizmet görenlerin %83 ünde uygun bulundu, ambulans hizmet görenlerde bu %91 idi. Bakıma muhtaç insanların %41 nde yemek ve su ihtiyaçlarının giderilmesinde yetersizlik görülmüştür.

Hastaların gerektiği gibi yatış şekillerinde aralıklarla bir değişiklik yapılmadığından %43 nde Dekubitus dediğimiz yarasal cilt açılmaları meydana gelmiştir. Buda bakım yetersizliğini gösterir. %20 sinde inkontinenz denilen idrarını tutamama rahatsızlığına ilişkin yardım sağlanmamıştır. Denetim esnasındaki olumsuz bakım durumunun daha hastalar zarar verecek nitelikte olmadığı tespit edilmiş ve hemen eksikliklerin karşılanması doğrultusunda ikaz edilip gerekenlerin yapılması sağlanmıştır.

Bakım evlerindeki eksiklikler:

Almanya'nın en büyük sorunu bakıcı yetersizliğidir, özellikle tam pansiyon yaşlıların bakımında.

Genel olarak yaşlı insanların ne kadar ilgiye ihtiyaçları olduğu konusunda gereken anlayış yok. Bu da bakıcıların mesleki eğitimi ile de bağlantılı olabilir.

Bakım evlerinde insanlara gereken geniş bir aktivite yelpazesi sunulmamaktadır. Günlük hayat büyük ölçüde rutinlerle doludur. Bu konuda yenilikler yapılmalıdır.

YURTDIŞINDA BAKIM?

Alman sosyal mahkemesi (BSG) kim Almanya'ya sırtını dönüp yurtdışında hizmet görürse Alman bakım sigortasından çıkartılması gerektiğini mahkeme önündeki iki davada da göstermiştir.

İspanya'da yaşayan Almanların hala Alman zorunlu bakım sigortasından sigortalı olup olmamaları gerektiği konusunda fikir ayrılığı vardır.

EU-yasası sadece sigortaları ilgilendirir, sigortalı olma zorunluluğunu değil dedi

iki ülkeden emeklilik parası alan kişiler ve bundan dolayı hastalıkta hizmet alma hakkı olduğundan, gerektiğinde hangi ülkenin sigortası masrafı karşılayacağı belli değil.

İspanya'da yaşayan Almanlara bakım gerektiğinde Alman sigortanın neyi karşılayıp karşılamayacağı davadan dava ya değişiklik gösterecektir.(BSG)

Özel sağlık ve bakım sigortaları EU- ülkelerinde ve İsveç'te (ikili anlaşmalar doğrultusunda) gönüllü masrafları karşılıyor.

İkametgahı yurtdışında olanlara da hizmet sunumu

Ölçü olarak Avrupa mahkemesinde (EuGH) 5 Mart 1998 deki dava alınmıştır. Bir Alman Hollandalı çift Fransa'da oturup Almanya'da çalışmış çift dava açmış. Almanya'da ikisinde gönüllü sigortalandıkları halde AOK Baden-Württemberg eyaletine göre Fransa'da ikamet ettikleri sürece bakım hizmetlerinden faydalanma hakları olmadığı söylenmiştir.

Bu ikamet etme zorunluluğunu kabullenmeyen çift mahkemeye başvurular. Karlsruhe'deki mahkeme bir Eu -üye ülkenin bakım hizmeti istemesi EU-yasalarına ters düşmez, eğer o ülkede çalışıyorsa dedi. Ama sunulacak bakım hizmetinin sigorta anlaşması yapılan ülkede ikamet etme şartına bağlanması, EU- yasasına ters düşer.

(Az.: EuGH C-160-95).

Bu karar özel sigortalar için de bir ölçü kabul edilmiştir

Özel sigortaların kuralı :Kim Almanya'da özel bakım sigortasına üye olursa hizmetini yurtdışında da Almanya'daki özel sigortasından alır.

Emeklilik aidatı sadece almanyadaki bakım hizmeti için mi ödenmeli?

Birinci davada Fransa'da ikamet edip Almanya'da part time çalışan Alman-Fransız çift dava açtı. İkisinin de Almanya'da zorunlu sağlık sigortaları mevcut olmasına rağmen (sağlık sigortası olan kişiler otomatik olarak bakım sigortalıda sayılırlar) ticaret sağlık sigortası (KKH) Almanya'da ikamet etmedikleri sürece özürlü oğulları için verdikleri aylık bakım parasını keseceklerini belirtmişlerdi.

İkinci davada Belçika'da ikamet eden Alman emekli memurun davasıdır. Eşi Almanya'dan bakım hizmeti almaktadır. Belçika'da oturduğu için sigorta emeklilik parasının kesilmesine karar vermiştir.

EuGH Avrupa mahkemesi sigortalanan ülkede ikamet etme şartını kabul etmiyor

Mahkeme ev bakımı sunanların hizmetinin bakıma muhtaç, hasta kişinin lehine olması gerektiğini ve Almanya'da ikamet etmemesinin bile devam etmesi gerektiğini net bir dille ortaya koymuştur. (Az.: **EuGH C 502/01 und C 31/02**).